# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להבין מה היה צריך כדי להקים יישוב בעבר
- להשוות בין המקום שלנו פעם והיום
- להכיר דרכים לחקור את ההיסטוריה של היישוב ולתרגל מילים מהשורש ב־ק־ר

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

### חלק א׳ – שאלות הבנה

1. א – מקור מים
2. א – כדי להתחבר למקומות אחרים
3. א – לשאול תושבים ותיקים ולחפש תמונות ישנות
4. א – תושב ותיק

### חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – זו ההגדרה של המילה מייסדים
2. לא נכון – לרוב יש סיפור או סיבה מאחורי שם הרחוב
3. נכון – תושב ותיק זוכר דברים מהעבר
4. לא נכון – אפשר לשאול תושבים ותיקים ולחפש תמונות ומסמכים ישנים
5. נכון – היישובים התפתחו בהדרגה לאורך השנים

### חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

1. מקור
2. ותיק
3. ביקור
4. לבקר
5. מבקר

### חלק ד׳ – התאימו בין המילה להסבר

- 1 – ד (האנשים הראשונים שהקימו את היישוב)
- 2 – א (מקום ששומרים בו תמונות ומסמכים ישנים)
- 3 – ה (מישהו שגר במקום הרבה שנים)
- 4 – ב (באר או נהר שנותן מים לשתייה ולחקלאות)
- 5 – ג (סיפורים ומנהגים שעוברים מדור לדור)

### חלק ה׳ – סדרו את שלבי הקמת היישוב

1. למצוא מקום עם מקור מים
2. לבנות את הבתים הראשונים
3. לסלול דרך או שביל לחיבור למקומות אחרים
4. לבנות בית ספר ומקומות ציבוריים
5. היישוב גדל ומתפתח עם הזמן

### חלק ו׳ – מקרה לחשיבה

1. היא יכולה לשאול תושבים ותיקים, לחפש בארכיון של היישוב, או לשאול במקום שאוספים מידע על ההיסטוריה המקומית.

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה הגיונית כמו מקור מים, בית או דרך
- מילה כמו ביקור, לבקר או מבקר
- שאלה רלוונטית על העבר של היישוב

## טיפים להפעלה:

- אפשר להתחיל בשיחה קצרה על איך נראה האזור של בית הספר לפני שנים רבות, לפני הציור הכפול
- כדאי להזמין תושב ותיק אמיתי או לספר סיפור קצר על שם רחוב מוכר כדי לחבר למקרה של נטע
- לתת לתלמידים לבחור את רמת משימת הכתיבה בעצמם, ולעודד שיתוף בכיתה

# דף תרגול: היישוב שלי – איך הכול התחיל

דף התלמיד/ה עולים חדשים

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים איך יישוב מתחיל, מה האנשים הראשונים היו צריכים, ואיך שואלים על העבר של המקום שלנו.

## 📖 מילון קטן:

| | |
|---|---|
| **מייסדים** | האנשים הראשונים שהגיעו למקום והקימו את היישוב |
| **יישוב** | מקום שבו גרים הרבה אנשים ביחד |
| **תושב ותיק** | מישהו שגר במקום הרבה מאוד שנים |
| **ארכיון** | מקום ששומרים בו תמונות ומסמכים ישנים |
| **מקור מים** | באר, נהר או מעיין שנותנים מים לשתייה ולחקלאות |
| **מסורת** | סיפורים ומנהגים שעוברים מדור לדור |
| **שורש** | האותיות הבסיסיות שחוזרות במילים מאותה משפחה |

## 1 חלק א׳ – שאלות הבנה

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מה היה הדבר הכי חשוב לחפש כדי להתחיל יישוב?

א) מקור מים ב) חנות צעצועים ג) בית קולנוע ד) מגרש כדורגל

**2.** למה צריך דרך שמחברת בין מקומות?

א) כדי להתחבר למקומות אחרים ב) כדי לשחק בכדורגל ג) כדי לצייר ציורים ד) כדי לישון בלילה

**3.** איך מגלים איך המקום נראה פעם?

א) לשאול תושבים ותיקים ולחפש תמונות ישנות ב) להמציא סיפור ג) לשאול רק ילדים קטנים

ד) אי אפשר לדעת בכלל

**4.** מה המילה לאדם שגר הרבה שנים במקום?

א) תושב ותיק ב) תייר ג) אורח ד) שכן חדש

## 2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | המייסדים הם האנשים הראשונים שהגיעו למקום והקימו את היישוב. | ☐ | ☐ |
| 2 | שמות של רחובות תמיד נבחרים במקרה, בלי שום סיבה. | ☐ | ☐ |
| 3 | תושב ותיק יכול לספר סיפורים על ההיסטוריה של היישוב. | ☐ | ☐ |
| 4 | אי אפשר ללמוד שום דבר על העבר של המקום שבו אנחנו גרים. | ☐ | ☐ |

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 5 | פעם, לפני הרבה שנים, היו במקומות רבים שדות ועצים ולא כבישים. | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

**1.** לפני שבונים בתים, המייסדים צריכים למצוא _____ מים.

**2.** מי שגר הרבה שנים במקום נקרא תושב _____ .

**3.** כשהולכים לראות מקום או אדם, עושים _____ .

**4.** נטע יכולה ל _____ אצל תושבים ותיקים כדי לשמוע סיפורים מהעבר.

**5.** אדם שבא לראות מקום נקרא _____ .

## 4 חלק ד' – התאימו בין המילה להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** מייסדים | ___ | **א.** מקום ששומרים בו תמונות ומסמכים ישנים |
| **2.** ארכיון | ___ | **ב.** באר או נהר שנותן מים לשתייה ולחקלאות |
| **3.** תושב ותיק | ___ | **ג.** סיפורים ומנהגים שעוברים מדור לדור |
| **4.** מקור מים | ___ | **ד.** האנשים הראשונים שהקימו את היישוב |
| **5.** מסורת | ___ | **ה.** מישהו שגר במקום הרבה שנים |

## 5 חלק ה' – סדרו את שלבי הקמת היישוב

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

| | |
|---|---|
| ☐ | לסלול דרך או שביל לחיבור למקומות אחרים |
| ☐ | היישוב גדל ומתפתח עם הזמן |
| ☐ | לבנות בית ספר ומקומות ציבוריים |
| ☐ | לבנות את הבתים הראשונים |
| ☐ | למצוא מקום עם מקור מים |

## 6 חלק ו' – מקרה לחשיבה

ענו בקצרה.

**1.** נטע רוצה לדעת למה קוראים לרחוב שלה 'רחוב התאנה', אבל בכיתה אומרים לה שזה לא חשוב. לאן או למי כדאי לה לפנות כדי למצוא תשובה?

## כרטיס יציאה

דבר אחד שהמייסדים היו צריכים כדי להתחיל יישוב: ___

מילה אחת מהשורש ב־ק־ר: ___

שאלה אחת שהייתם שואלים תושב ותיק: ___

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀